

Inhoud

ALGEMENE GEGEVENS	4
1 INLEIDING	5
1.1 Samenvatting bouwgeschiedenis	5
1.2 Samenvatting waardenstelling	5
2 BOUWGESCHIEDENIS	7
2.1 Stedenbouwkundige ontstaansgeschiedenis	7
2.2 Bouwgeschiedenis	7
3 BOUWHISTORISCHE BESCHRIJVING	13
3.1 Inleiding	13
3.2 Stedenbouwkundige situatie	13
3.3 Exterieur	13
3.4 Constructie	17
3.5 Interieur	17
4 WAARDESTELLING	21
4.1 Inleiding	21
4.2 Externe monumentwaarde	21
4.3 Interne monumentwaarde	23
4.4 Waarderingsplattegrond	25
5 ADVIES	29
COLOFON	30
BIJLAGE	31

Algemene gegevens

Adres: Langekerkstraat 2-4 te Huissen

Gemeente: Lingewaard

bouwjaar: 1890 (kapel), 1935 (klooster)

Monument: Gemeentelijk monument

Reden van Het voormalige kloostercomplex bezit architectuurhistorische waarde:

- plaatsing:**
- Als goed en gaaf voorbeeld van een in neo-gotische stijl gebouwde kapel en in de trant van de Delftse School opgetrokken kloostergebouw;
 - Vanwege de gave verhoudingen, de fraaie detaillering, het materiaalgebruik;
 - Als goed voorbeeld van het werk van de bekende architecten G. te Riele en G.M. Leeuwenberg.
 - Vanwege diverse bijzondere interieuronderdelen zoals onder meer de van geel geglaazuurde bakstenen lambriserings voorzien kloostergang en de van fraaie glas-in-lood ramen voorzien kapel.

Het voormalige kloostercomplex bezit stedenbouwkundige waarde:

- Als onderdeel van een historisch gegroeid stedelijk gebied, waarbinnen het complex door zijn ligging een beeldbepalend element vormt;
- Vanwege de samenhang met de nabij gelegen, eveneens door G.M. Leeuwenberg ontworpen, O.L.V. ten Hemelopneming kerk. Beiden dragen in belangrijke mate bij tot het karakteristieke stadsbeeld van het centrum van Huissen.

Het voormalige kloostercomplex bezit cultuur-historische waarde:

- Vanwege zijn verschijningsvorm en bestemming, die verbonden is met de religieuze en sociaal-historische ontwikkeling van de gemeente Huissen.

1 Inleiding

In opdracht van de gemeente Lingewaard heeft Hylkema Consultants een bouwhistorische verkenning uitgevoerd naar het voormalige St. Elisabethklooster gelegen aan de Langekerkstraat 2-4 te Huissen. Het doel van voorliggende verkenning is om de aangetroffen monumentwaarden in kaart te brengen. Deze verkenning is uitgevoerd aan de hand van de 'Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek' (opgesteld in 2009). Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een herbestemmingsonderzoek ten behoeve van het voormalige klooster.

Ten behoeve van het opstellen van dit rapport is het voormalige klooster op 16 juni 2014 bezocht. Er heeft geen destructief onderzoek plaatsgevonden. De reikwijdte van het onderzoek is limitatief vanwege de beperkte toegankelijkheid¹ van het object en de aanwezigheid in het interieur van wandafwerking, verlaagde plafonds en vaste vloerbedekking. In het kader van het onderzoek is het gemeente archief in het Regionaal archief te Nijmegen onderzocht. Hier bleken de oorspronkelijke bouwtekeningen in een ongeïndexeerde map te zitten. Contact met de archivaris van de zusters Franciscanessen van Heythuysen heeft slechts een paar foto's uit 1965 opgeleverd. Verder is er historisch onderzoek via internet verricht (o.a. kaartmateriaal en kranten). Aan de hand van deze gegevens was het mogelijk de bouwfasering van beide panden in kaart te brengen.

1.1 Samenvatting bouwgeschiedenis

Het klooster is in 1935, in opdracht van de Zusters Franciscanessen van Heythuysen gebouwd in de stijl van de Delftse School naar ontwerp van G.M. Leeuwenberg. De zusters waren sinds 1866 in Huissen gevestigd. Het St. Elisabethklooster is vernoemd naar het St. Elisabethconvenant dat hier tussen 1448 en 1811 was gevestigd.

In 1965 werd het Zusterhuis (achterzijde van het klooster) verkocht aan de Zusters Penitenten en het Gastenhuis (Langekerkstraat) aan het verzorgingstehuis Sancta Maria. De Zusters Franciscanessen zelf verhuisden naar een aanbouw voor de kapel. Nadat het Gastenhuis in 1978 in eigendom van de gemeente kwam en de rest van de klooster tien jaar later, werd het klooster verbouwd aan zowel de noordzijde (1999) als aan de zuidzijde (ca. 1990).

1.2 Samenvatting waardenstelling

Het interieur is door de verschillende gebruikers gewijzigd. De structuur van de cellen van de zusters is geheel verdwenen. Eén van de trappenhuizen is verplaatst. De overige twee trappenhuizen hebben net als de kloostergang een hoge monumentale waarde. Beide zijn nog grotendeels authentiek. De refter in het voormalige zusterhuis is eveneens nog als zodanig herkenbaar. Deze interieurelementen dragen bij aan de herkenbaarheid van het klooster en geven uitdrukking aan de architectonische waarde/het ontwerp van de architect. Het exterieur is door de latere aanbouwen aan de zuid- en noordzijde, de gewijzigde entreepartij aan de Langekerkstraat en de plaatsing van de nieuwe vensters aangetast. Doordat de monumentwaarde met name wordt bepaald door de oorspronkelijke functie als klooster, de ensemblewaarde en de architectonische verschijningsvorm, hebben de oorspronkelijke elementen een hoge waarde. Latere toevoegingen hebben een indifferente waarde.

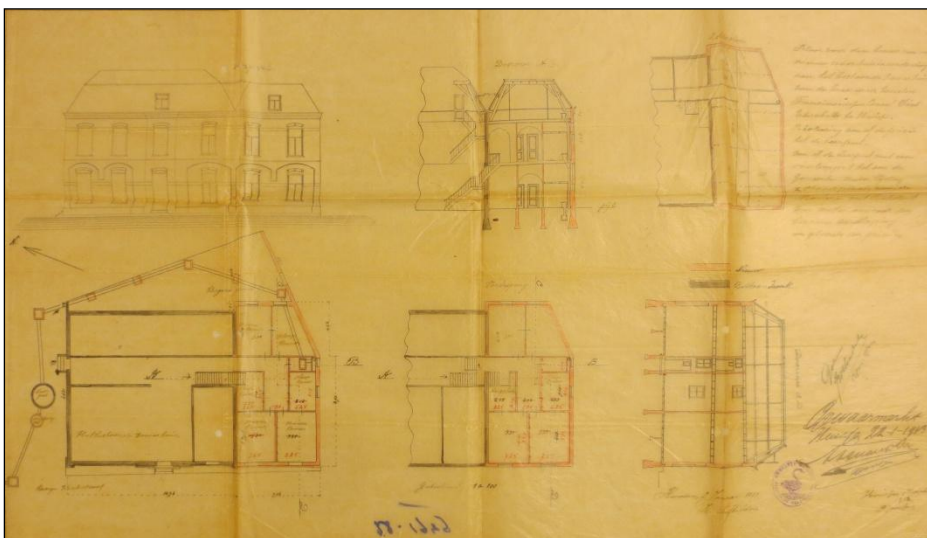
¹ Een deel van de kelderruimte was niet toegankelijk en enkele ruimten die anti-kraak werden gebruikt (voornamelijk in het bouwdeel uit 1988-1990).

Situatie in 1811-1832. Het gebouw aan de Langekerkstraat bestond uit twee delen. Het linkerdeel was eigendom van Peter Rutjes (gemeente ontvanger van beroep) en het rechterdeel van Arnoldus Gieben (rentenier).
[bron: watwaswaar.nl]

Langekerkstraat met aan de rechterzijde de bebouwing voor de uitbreiding in het begin van de 20^e eeuw
[bron: Stadhues.nl]

1912 – uitbreiding van het zusterhuis en Damesgesticht aan de Langekerkstraat.
[bron: Regionaal Archief Nijmegen. Doos 28-1949]

2 Bouwgeschiedenis

2.1 Stedenbouwkundige ontstaansgeschiedenis

Huissen kent een roerige geschiedenis, waarbij het grondgebied verschillende heersers kende en het dorp, later de stad, verschillende schrijfwijzen kende. De plek waar nu Huissen ligt werd al vanaf de Romeinse tijd bewoond. Huissen lag op een strategische plek aan de Limes. In 814 werd Huissen (Hosenheim) voor het eerst als woonplek vermeld. Pas in de middeleeuwen kreeg Huissen echt vorm, het werd een stad toen het in 1314 stadsrechten kreeg. Huissen was heel lang in handen van de graven van Kleef, maar toen in 1701 de keurvorst van Brandenburg het recht kreeg zich koning in Pruisen te noemen, hoorde ook Huissen tot dat koninkrijk. Na 1816 kwam Huissen op Nederlands grondgebied te liggen en werd de Kleefse stad onderdeel van Nederland. De stad was inmiddels sterk verarmd, hier kwam pas halverwege de negentiende eeuw, door de introductie van landbouw, verandering in. De paters Dominicanen (sinds 1858 in Huissen) droegen hieraan bij.²

Langs de Langekerkstraat en de Vicariestraat bevonden zich door de eeuwen heen verschillende katholieke gebouwen, zoals de kerk, een klooster en verschillende scholen. De enclave werd omringd door tuinen en tuinmuren. De parochiekerk werd rond 1314 gebouwd. In 1448 werd op de plek van het huidige Mariaplein het St. Elisabethconvent gesticht. Het St. Elisabethklooster werd in 1811 bij decreet door Napoleon opgeheven. In 1812 verlieten de nonnen Huissen. De materialen van het klooster werden door de bevolking van Huissen hergebruikt als bouw materiaal of brandstof. De kadastrale minuut uit 1811-1832 laat de situatie rond de sloop van het convent zien. Tussen de Langekerkstraat en de stadsmuur was een groot terrein, 'de Kloostertuin', vrijgekomen. Op de plek van het huidige kloostergebouw stond een langgerekt, ondiep gebouw langs de straat en iets verderop een losstaande pastorie. De pastorie werd in 1853 vervangen door een groot gebouw, voorzien van balkon en loggia. Een foto van vóór 1935 laat een zeven vensterassen breed gebouw met twee bouwlagen zien.

In 1866 vestigden de Zusters Franciscanessen van Heythuysen zich in Huissen. De verzameling van gebouwen aan de Langekerkstraat stond destijds bekend als het Armengesticht. Aan de Langekerkstraat begonnen de zusters een bewaarschool (kleuterschool) en een meisjesschool. In 1890, openden zij in het naastgelegen pand een rusthuis voor dames van gegoede stand het 'Damesgesticht'. In 1910 en 1917 werd het rusthuis in de richting van de Vierakkerstraat vergroot.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog had Huissen wederom zwaar te lijden onder het oorlogsgeweld. Er waren verschillende bombardementen, waarbij veel van het oude Huissen werd vernietigd. Op 2 oktober 1944 werd het oude centrum gebombardeerd. Meer dan 200 mensen kwamen om. Van oktober 1944 tot juni 1945 werden de inwoners van Huissen daarom geëvacueerd. De zusters mochten in principe blijven als ze voor de Duitse soldaten kookten. Veel zusters (mogelijk allemaal) kozen er echter voor om te evacueren.

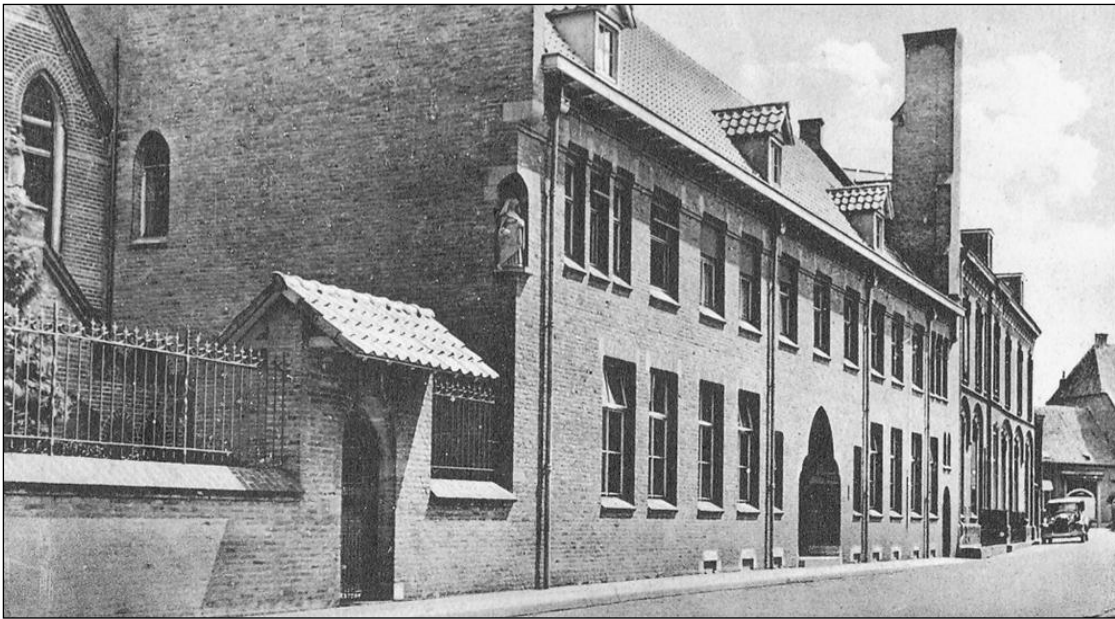
2.2 Bouwgeschiedenis

1890-1891– bouw Anthoniuskapel

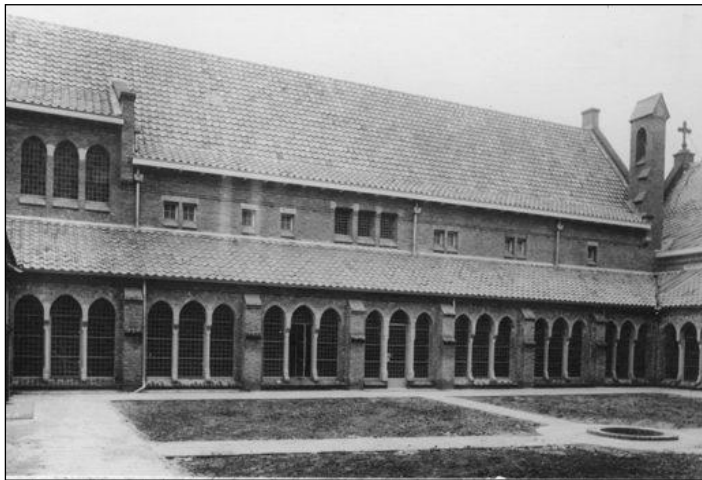
Deze neogotische kapel werd ontworpen door architect G. te Riele (1833-1911)³ en uitgevoerd door J. Diebels te Huissen. De voormalige kapel heeft een tongewelf van stucwerk. De zusterkapel werd geschonken door pastoor J.Th. Luyckx. Hij was tussen 1878 en 1896 pastoor in Huissen en directeur van de Gemeente Spaarbank.

² www.mijngelderland.nl/#/huissen-door-de-eeuwen-heen

³ Gerhardus te Riele was van huis uit aannemer-architect en kwam uit een katholieke Deventer familie van bouwers. Zijn zoon werd een belangrijke neogotische kerkbouwer. Te Riele zelf ontwierp ook in een neogotische stijl. Hij liet zich inspireren door zijn leraar Hugo de Schneider en de vooraanstaande architecten Cuypers en Alfred Tepe.

Ca. 1935 – Voorgevel van het kloostercomplex aan de Langekerkstraat. Geheel links de kapel met daarvoor nog een deel van de kloostermuur. Voor de kapel lijkt een toegangsportaal of iets dergelijks te hebben gestaan. De gevel van het kloostercomplex is op diverse plaatsen gewijzigd. Zo is er in de huidige situatie een soort natuurstenen erker boven de entree gerealiseerd en bevinden zich op de plek van de kleine kelder vensters/ventilatiegaten tegenwoordig gemetselde steunberen. De imposante schoorsteen is thans ook niet meer aanwezig. [foto afkomstig van stadhues.nl]

Ca. 1935 – Het kloosterhof. De kleine vensters boven de kloostergang op de foto links boven zijn later vergroot. Ook in de tegenoverliggende vleugel zijn diverse wijzigingen aangebracht. Zo zijn de bogen op de derde verdieping met glas gevuld en zijn enkele kleine vensters dichtgezet. Het smalle spitsboog venster geheel rechts is ten behoeve van de aanbouw uit 1988-1991 verwijderd. [bron: Stadhues.nl en de beeldbank van het Katholiek Documentatie Centrum].

1935 – bouw klooster

Het huidige kloostergebouw werd in het begin van 1935 onderhands aanbesteed aan Aannemersbedrijf gebr. Neijenhuis te Arnhem voor fl 108.534,-.⁴ Ten behoeve van de bouw werd het oudste gedeelte (het armengesticht aan de Langekerkstraat en de schoolvleugel) gesloopt en vervangen door twee gebouwen aan een binnentuin. Deze gebouwen waren middels een rondlopende kloostergang met elkaar verbonden. Het nieuwe gebouw werd ontworpen door de Utrechtse architect Ir. G.M. Leeuwenberg (1899-1976)⁵ en werd in 1935 voltooid. De bouwtekeningen zijn in de bijlage opgenomen.

Architect Leeuwenberg ontwierp een klooster in de stijl van de Delftse School. Dit is een stroming in het traditionalisme. Volgens de architecten van de Delftse school lag de schoonheid in eenvoud en in een goede harmonie tussen massa, ruimte en lichtval. Kenmerkende elementen zijn het gebruik van baksteen, brede kozijnen, erkers, hoge gootlijnen, hoge met pannen beklede daken en het gebruik van natuursteen op constructief belangrijke punten. Architectuur moest nederig zijn. De Delftse School had grote invloed op de katholieke kerkenbouw.

Leeuwenberg restaureerde in 1935 de Anthoniuskapel. Hij liet door Karel T. Trautwein (1893-1959)⁶ het glas-in-lood ontwerpen. De kerkbanken (waarvan er tijdens de opname nog twee aanwezig waren) werden ook in 1935 gerealiseerd. Tijdens deze restauratie bracht Leeuwenberg het interieur van de waarschijnlijk decoratieve en kleurrijke neogotische kapel in een soberder stijl die aansloot bij zijn ontwerp voor het klooster.

In het nieuw gebouwde klooster bevond zich aan de zijde van de Langekerkstraat het gastenhuis en aan de achterzijde het zusterhuis. Links van het nieuwe kloostergebouw was de kapel en rechts het bestaande pension. In het gastenhuis waren op de begane grond een logeerkamer en drie spreekkamers. Deze vertrekken hadden een eigen gang, zodat de gasten geen gebruik van de kloostergang hoefden te maken. Op de verdieping waren verschillende (logeer-)kamers, met op de gang een badkamer en w.c.

In het zusterhuis waren op de begane grond de refter, keuken en een werkkamer. Op de verdieping was een grote werkkamer en een grote studeerkamer aan de zijde van het kloosterhof. Verder waren hier functionele kamers zoals de naaikamer, strijkkamer, linnenkamer, ziekenkamer, apotheek en de badkamers. Op deze verdieping waren ook enkele cellen voor de zusters. De meeste cellen bevonden zich op de tweede verdieping van het zusterhuis. Deze cellen lagen aan weerszijden van de centrale gang.

1944 – herstel na oorlogsschade

Tijdens de bombardementen en oorlogshandelingen van 1943 en 1944 werd het kerkelijk cluster deels verwoest. De parochiekerk, de vicarie, de pastorie en de jongens- en meisjesschool aan de overzijde van de Langekerkstraat gingen verloren. Het kloostercomplex van de Franciscanessen en de kleuterschool aan de andere zijde van de Langekerkstraat raakten zwaar beschadigd maar konden worden hersteld.

De herstelwerkzaamheden werden waarschijnlijk ook onder leiding van architect Leeuwenberg uitgevoerd. De eerste aanvraag tot herstel dateert van 16 november 1945. Omdat er in oktober 1948 nog geen financiële toezeggingen waren gedaan besloten de zusters om de herstelkosten zolang voor eigen rekening te nemen.⁷ De tekeningen waarin de herstelpunten werden aangegeven zijn helaas niet bewaard gebleven.

⁴ De Tijd: godsdienstig-staatkundig dagblad 20-02-1935 [bron: kranten.delpher.nl]

⁵ Er is weinig bekend over deze architect. Hij werd in Amsterdam geboren en overleed in 1967 in Utrecht, waar hij ook zijn architectenbureau had. Leeuwenberg ontwierp een aantal katholieke kerken en andere gebouwen in traditionalistische stijl. Daarnaast hield hij zich bezig met restauraties, zo was hij betrokken bij de restauratie van Paushuizen, de kathedraal in Utrecht en de St. Walburgiskerk in Arnhem.

⁶ Kartel Theodoor Trautwein, geboren in 1893 in Amsterdam en in 1959 overleden in Haarlem. Volgens artindex.nl was hij oorspronkelijk schilder en hield hij zich vanaf 1936 bezig met glas-in-lood. Zijn vader was eveneens schilder.

⁷ RAN

Circa 1935. Sinds de verbouwing uit 1988-1991 bestaat dit trappenhuis niet meer. [KDC en Stadhues.nl]

De oorspronkelijke lichtval door de vensters in de absis. [KDC]

De zusters in de kapel [Stadhues.nl]

Luchtfoto van de situatie tussen 1991 en 1999. [grotescheur.nl]

De zusters in de tuin (zicht op de achtergevel) [Stadhues.nl]

1965 - splitsing

In 1965 verkochten de Zusters Franciscanessen het kloostercomplex. Nabij de St. Anthoniuskapel werd in 1966 een woonhuis voor de acht overgebleven zusters gebouwd. Deze nieuwbouw lag vóór de Anthoniuskapel aan de Langekerkstraat. Het nieuwe bouwdeel werd ontworpen door het 'Bureau voor Architectuur H.Q.M. Michon – N.F.G.W. Hendriks'.

De achterste vleugel, met pandgang en kapel, werd aan de Zusters Penitenten uit Reek verkocht. De vleugel aan de straatzijde werd bij het naastgelegen verzorgingstehuis Sancta Maria gevoegd. Het verzorgingstehuis was gevestigd in het voormalige 'Damesgesticht'.

1978 – verbouwing vleugel Langekerkstraat

Na de verhuizing van Sancta Maria werd de vleugel aan de Langekerkstraat door de gemeente Huissen gekocht. De zusterleugel aan de achterzijde bleef nog in handen van de Zusters Penitenten. De gemeente lieten de vleugel verbouwen om te gebruiken als gemeentehuis. De ruimtelijke indeling veranderde in kleine mate doordat enkele kamers werden samengevoegd. De secundaire gang en de kloostergang bleven behouden.

Het kloostercomplex zelf onderging waarschijnlijk een grondige restauratie waarbij een groot aantal van de oorspronkelijke stalen ramen werden vervangen door dubbele beglaasde ramen met een gewijzigde indeling. Aan de zijde van de Langekerkstraat kwamen nieuwe entree-deuren en boven de entree werd een erker van natuursteen aangebracht. Aan de voorzijde van het gebouw werden in een soort steunberen ventilatiepunten aangebracht ten behoeve van het archief in de kelder. Op een aantal punten werden extra ijzeren balken aangebracht. De verbouwing werd uitgevoerd onder leiding van het 'bureau voor stedenbouw en architectuur van Heelsbergen en Jansen' uit Arnhem.

1990-1999 – uitbreiding

Nadat het gehele klooster was aangekocht door de gemeente werd het gebouw in twee fasen verbouwd. Tijdens de eerste fase werd de aanbouw uit 1966 aan de noordzijde (Langekerkstraat) weggehaald en werd ook het voormalige 'Damesgesticht' aan de rechterzijde van het klooster gesloopt. Naar ontwerp van de architecten Van der Looi en Jacobs kwam hier een nieuwe vleugel. Omdat de rechterzijgevel van het voormalig gastenhuis (zijde Langekerkstraat) door deze sloop een buitengevel werd, werd hier een nieuwe gevel tegenaan gezet.

Het bestaande kloostergebouw werd op een aantal punten aangepast. Aan de zuidzijde van het zusterhuis werd een nieuw trappenhuis gerealiseerd; het oude trappenhuis werd verwijderd. Naast het trappenhuis kwamen toiletten. Op de eerste en tweede verdieping verdwenen de tussenmuren van de zusterzellen. Op de tweede verdieping van het zusterhuis verdween de oude gangstructuur; slechts een deel van de dragende muren bleef staan. De loggia werd dichtgezet.

De structuur van het voormalige gastenhuis aan de Langekerkstraat werd verder aangepast. De dubbele gangstructuur op de begane grond ging hierbij grotendeels verloren.

De tweede fase bestond uit de realisatie van een nieuwe entree aan de noordzijde van het complex, achter de Anthoniuskapel. Voor de eerste plannen van deze uitbreiding zou de kapel uit 1891 aan de noordzijde van het klooster, worden gesloopt. Door verzet van de Historische Kring Huessen bleef de kapel behouden en werd deze gerestaureerd. Er werden enkele wijzigingen aan het interieur aangebracht. Zo werden de lambrisering en wandtegels verwijderd, werd het koor vernieuwd en werd het hoogteverschil in de vloer gelijk getrokken. Na de restauratie ging de kapel dienst doen als trouwzaal. In 1999 kwam aan de achterzijde van de kapel een nieuwe moderne entreevleugel.

2011 – leegstand

Nadat de gemeente Huissen in 2001 fuseerde met Bemmelen en Gendst werd het gemeentehuis in Huissen in 2011 gesloten. Het gebouw is momenteel door de antikraakwacht Camelot BV in beheer.

Situatie van het kloostergebouw met kloosterhof aan de Langekerkstraat. De vleugels aan de noord en zuidzijde zijn latere toevoegingen. Oorspronkelijk liep hier alleen een kloostergang. Aan de noordzijde bevindt zich de parochiekerk (zelfde architect).

Klooster en kapel gezien vanaf de Langekerkstraat.

3 Bouwhistorische beschrijving

3.1 Inleiding

Dit derde hoofdstuk beschrijft het kloostergebouw in bouwhistorische termen. Eerst wordt kort de stedenbouwkundige situatie besproken, waarna het exterieur, de constructie en het interieur in woord en beeld worden toegelicht. Deze beschrijvingen gelden als de basis voor de waardering van de gebouwonderdelen in het volgende hoofdstuk.

3.2 Stedenbouwkundige situatie

Het kloostercomplex, onderdeel van het katholieke cluster, ligt in het centrum van Huissen. De voorgevel lag aan de Langekerkstraat. Door de bouw van de nieuwe entree aan de noordzijde is de oriëntatie van het gebouw gewijzigd. De kloostergangen en het zusterhuis hadden oorspronkelijk een vrij gesloten karakter. Vanuit de openbare ruimte kon men hier niet direct naar binnen kijken. Achter het zusterhuis lag een ommuurde tuin; tegenwoordig is hier een grasveldje, dat direct toegankelijk is vanuit het Raadhuisplein.

3.3 Exterieur

Bouwmassa

Het voormalige kloostercomplex bestaat thans uit een viertal vleugels, die rond een rechthoekige kloosterhof liggen. In de noordelijke vleugel is de kloosterkapel uit 1890-1891 opgenomen. Tegen de zuidzijde is in 1988-1991 een aanbouw met vleugel gerealiseerd. In 1999 is aan de noordzijde (achter de kapel) een nieuwe entree gebouwd.

Het kloostergebouw is opgetrokken in schoon metselwerk, gemetseld in wildverband. De kloostergebouwen zijn voorzien van een zadeldak gedekt met verbeterde Hollandse pannen. De gevels worden middels een bakgoot op klossen afgesloten. Aan de zijde van de Langekerkstraat bevinden zich drie kleine dakkapellen met vierruitsramen.

Gevels

Voorgevel (westzijde)

De voorgevel is gelegen aan de Langekerkstraat. De gevel heeft een (bijna) symmetrische indeling. De gevel heeft twee bouwlagen, een kap en is deels onderkelderd. In het midden van de gevel bevindt zich de ingangspartij. Op de verdieping bevindt zich een uitgebouwde erker (niet oorspronkelijk) van natuursteen, die door natuurstenen kraagstenen wordt gedragen. Hieronder ligt het verdiepte ingangsportiek. Deze is waarschijnlijk in 1978 voorzien van nieuwe deuren. Er bevinden zich hier twee gevelstenen. Op de ene staat 'God zal er in voorzien', 'gelegd bij het herbouwen in het jubeljaar, een eeuw na de stichting der congregatie den 18den september van het jaar onzes heeren 1935 door den burgemeester Mr. C. Dony'. Op de andere steen staat 'Renovatie gemeentehuis beloond met de STADO prijs 1992 geopend door Dr. J.C. Terlouw, commissaris van de Koningin in de Provincie Gelderland op 10 juni 1993'.

De vensters van de begane grond en verdieping zijn in 1978 vernieuwd. De vensters worden aan de bovenzijde afgesloten middels een anderhalfsteens strek met natuurstenen geboortestenen. Aan de onderzijde zijn diagonaal geplaatste klinkers geplaatst. De vensters aan weerszijden van de entree hebben een kleiner formaat. De uiterst links gelegen travee heeft op de verdieping drie smalle gekoppelde vensters. Op de hoek met de linkerzijgevel bevindt zich ter hoogte van de verdieping een nis met een beeld van de Heilige Elisabeth. De uiterst rechts gelegen travee doorbreekt het ritme van de gevel. Hier bevindt zich op de begane grond een deur met een halfronde bovenzijde. Tussen de natuurstenen geboortestenen is in baksteen een halfsteen boog aangebracht. Boven de poort bevinden zich twee gekoppelde spitsboog raampjes met glas-in-lood. Op de verdieping bevinden zich drie smalle rechthoekige, gekoppelde vensters. Oorspronkelijk werd de gevel hier afgesloten middels een hoog uitgemetseld schoorsteenkanaal.

De noordgevel van de oostvleugel (voormalig Zusterhuis aan de achterzijde van het klooster. Op de voorgrond de nieuwe entreevleugel uit 1999)

De achtergevel/oostgevel (van het voormalig Zusterhuis). Links, tussen de steunberen, bevond zich de reffer.

Linkerzijgevel (noord)

Deze gevel is uit verschillende delen opgebouwd (de kapel wordt apart besproken). De zijgevel van de voorgevel bestaat uit een tuitgevel met twee smalle vensters. Beide rechthoekige vensters zijn waarschijnlijk in 1978 aangepast. Ter hoogte van de zolder bevindt zich een klein rond venster (oeil de boeuf). Het linker venster is vergroot en het rechter venster is nieuw aangebracht. Het metselwerk ter hoogte van de begane grond is opnieuw aangebracht. Aan de linkerzijde van deze gevel bevindt zich boven een uitkragende schouder een opgaand klokkentorentje met een spitsvormige opening. Het torentje is voorzien van een zadeldak.

Tegen de van oorsprong blinde muur van de kloostergang is in 1999 een moderne aanbouw gerealiseerd, waarvoor diverse doorgangen werden aangebracht.

De zijgevel van de westelijke vleugel is net als de oostvleugel voorzien van een tuitgevel met natuurstenen deklust. Op de begane grond bevindt zich een door een spitsboog afgesloten ingangsportiek met links een afgeschuinde dagkant voorzien van een geprofileerde natuurstenen kraagsteen, die de boog ondersteunt. Links van de ingangspartij zijn twee gekoppelde vensters (met natuurstenen lateien afgesloten). Rechts van de ingang bevinden zich twee kleine, door lateien afgesloten, vensters. Deze vensters bevinden zich, sinds de realisatie van de nieuwe entree in 1999, aan de binnenzijde van het gebouw.. Op de verdieping bevinden zich (in het midden van de gevel) twee gekoppelde spitsboogvensters. In de geveltop is een rond venster (oeil de boeuf) aangebracht. Op diverse plekken in de gevel zijn ventilatieroosters geplaatst.

Achtergevel (oost)

De achtergevel telt drie bouwlagen met verschillende soorten venster, die naar boven toe in hoogte afnemen. Aan de linkerzijde bevinden zich enkele nieuw aangebrachte vensters. De overige vensters bevinden zich op de oorspronkelijk plaats.

Geheel links zijn er op de eerste en tweede verdieping kleine gekoppelde vensters aangebracht. Bouwsporen laten zien dat hier oorspronkelijk grotere vensters hebben gezeten, waarschijnlijk gelijk aan de gevels in het rechterdeel van de gevel. Op de begane grond zat oorspronkelijk ook een venster, die waarschijnlijk in 1988-1991 is dichtgezet. Rechts hiervan, in de tweede travee, bevinden zich t.b.v. het nieuwe trappenhuis drie boven elkaar gelegen vensters van gelijke hoogte (deze vensters zijn niet oorspronkelijk). De volgende vijf traveeën (ter hoogte van de refter) bezitten op de begane grond telkens twee gekoppelde spitsboogvensters, van elkaar gescheiden middels een gemetselde steunbeer. Boven de refter, op de eerste en de tweede verdieping, zijn in formaat afnemende vensters. Het resterende geveldeel heeft een andere indeling. Op de begane grond bevinden zich van links naar rechts respectievelijk twee, drie en weer twee gekoppelde vensters. De eerste verdieping bezit respectievelijk drie, twee, twee en twee gekoppelde vensters. Op de verdieping zijn acht vensters in hetzelfde ritme als het linkerdeel van de gevel. De vensters worden net als aan de voorzijde afgesloten middels een gemetselde strek tussen natuurstenen geboortestenen. De vensters zijn waarschijnlijk in 1978 vernieuwd. Uitzondering zijn de vensters van de refter, hier zitten nog de oorspronkelijke stalen kozijnen in.

Rechterzijgevel (zuid)

Ter hoogte van de voorgevel/westgevel (Langekerkstraat) is tegen de voormalige binnenmuur in 1988-1991 een nieuwe blinde tuitgevel geplaatst omdat deze gevel na de sloop van het aangrenzende pand een buitenmuur werd.

De tuitgevel van de oostelijke vleugel (achtergevel) bevat op de begane grond een later aangebrachte entree en zowel op de eerste als op de tweede verdieping twee (oorspronkelijke) gekoppelde spitsboogvensters met glas-in-lood. In de topgevel bevindt zich een oeil de boeuf. Tegen de gevel van de kloostergang bevindt zich de in 1988-1991 aangebrachte nieuwe vleugel. De oorspronkelijke gevel is hierbij grotendeels verloren gegaan.

Gevels kloosterhof

Westzijde (vleugel aan de zijde van de Langekerkstraat)

Deze gevel bestaat uit een zeven traveeën brede kloostergang. Elke travee bevat drie gekoppelde spitsbogen met glas-in-lood vensters en worden middels steunberen van elkaar gescheiden. In de middelste travee bevindt zich in de middelste spitsboog een deur die vanuit de kloostergang toegang geeft tot het kloosterhof. De kloostergang wordt afgesloten middels

Kloosterhof –
westvleugel
met detail.

Kloosterhof –
noordvleugel
met kap van
de kapel.

Kloosterhof –
de drielaags
oostvleugel.
(twee later
aan elkaar
geplakte
foto's)

Kloosterhof –
zuidvleugel
met achter
de
kloostergang
de aanbouw
uit 1988-1991.

een met pannen gedekt lessenaarsdak. Een later aangebracht dakraam aan de linkerzijde zorgt voor extra lichttoetreding in de kloostergang. Het achterliggende bouwdeel heeft aan de linkerzijde twee en daarnaast drie gekoppelde spitsbogen, eveneens voorzien van glas-in-lood. Het lagere geveldeel telt verschillende kleine vensters, waarvan alleen de drie gekoppelde vensters met natuurstenen geboortestenen oorspronkelijk zijn.

Noordzijde (vleugel aan de zijde van de kapel)

Aan de noordzijde van de kloosterhof bevinden zich zes traveeën. In het lessenaarsdak zijn enkele dakramen aangebracht. De nieuwe entree aan deze zijde is vanaf de kloosterhof niet zichtbaar.

Oostzijde (vleugel aan de achterzijde)

Deze vleugel heeft een inpandige kloostergang. De vleugel telt drie bouwlagen en heeft op de begane grond tussen steunberen zes maal drie gekoppelde spitsbogen. In het midden bevindt zich onder een ronde sparing in het metselwerk een spitsboogvormige deur die toegang geeft tot de kloosterhof. De eerste verdieping is voorzien van een uitgemetselde erker, gedragen door natuurstenen consoles en afgesloten middels een lessenaarsdak. Op de tweede verdieping bevindt zich een loggia met drie openingen die met een boog zijn afgesloten. In 1988-1991 werd hier glas in gezet.

Zuidzijde (vleugel aan de zijde van de aanbouw 1988-1991)

De kloostergang bestaat uit zes traveeën, die middels steunberen van elkaar zijn gescheiden. Elke travee bevat drie gekoppelde spitsboogvensters voorzien van glas-in-lood. Achter de kloostergang is in 1988-1991 een moderne tweelaags aanbouw gerealiseerd, die qua materiaal en schaal afwijkt van de rest van het kloostercomplex en die buiten de bescherming valt.

3.4 Constructie

Kelder

Zowel de oostvleugel, de kloostergang van de zuidvleugel en een groot deel van de westvleugel is onderkelderd. Tijdens de opname waren de kelders van de westvleugel slechts beperkt toegankelijk. De kelders hebben waarschijnlijk een plafond van gewapend beton.

Draagconstructie

De kloostergang is voorzien van gemetselde kruisgewelven. De draagconstructie is deels in gewapend beton uitgevoerd.

Kapconstructie

De kap van de oostvleugel is een vernieuwde Hollandse kapsant. Er is geen sprake van een borstwering. De kapsanten rusten direct op de zolderbalk. Tussen de beide balken is een kreupele stijl aangebracht. In het midden van de spantbalk staat de nokstijl met aan beide zijden een steekschoor. De dakkapellen zijn aan de binnenzijde met kraalschoten betimmerd. De zolder van de westvleugel is deels voorzien van ingetimmerde wanden en de kap is voorzien van isolatie. Zover zichtbaar lijkt deze kap in grote lijnen op die van de oostvleugel. De nokstijl is echter niet van steekschoren voorzien.

3.5 Interieur

Indeling

De indeling van een klooster gebeurde van oudsher op basis van een modelplattegrond. Daarop stond dat drie gedeelten van het klooster bestemd waren voor 'de ziel, de geest en het lichaam'; het vierde gedeelte was bestemd voor de leken. Bij het kloostergebouw in Huissen is deze traditionele indeling niet meer als zodanig te herkennen. Het gedeelte bestemd voor leken bevindt zich in het gasthuis aan de straatzijde, dus in de westvleugel. Hier is in de huidige situatie nog een dubbele gang te herkennen, zodat de 'leken' niet door de kloostergang hoefden te lopen. De kloostergang is nog duidelijk te herkennen. Traditiegetrouw lag deze rond een binnenplaats en gaf toegang tot de verschillende vertrekken en vleugels van het klooster.

De kloostergang: boven huidige en onder oorspronkelijke situatie. [bron KDC]

Exterieur kapel.

De refter: boven: detail moerbalken, midden; oorspronkelijke vensters en onder: situatie in 1985. [bron: stadhues.nl]

Voor de ziel was het kloostergedeelte bestemd dat voor het geestelijk leven werd gebruikt. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan de kapel. Vaak was er bij een klooster ook een kapittelzaal, een parlatorium/bibliotheek, werkkamers en in oude kloosters een scriptorium. De werkkamers bevonden zich op de eerste verdieping. De keuken, voorraadkamers, wasruimte, refter, etc. waren bedoeld voor de lichamelijke verzorging en bevonden zich op zowel de begane grond en de verdieping. Volgens de oorspronkelijke plattegrond bevond de refter zich in de oostelijke vleugel. Deze ruimte is te herkennen aan de zware (historiserende) moerbalken op sleutelstukken. De refter (eetzaal) lag meestal naast de keuken, zo ook in dit klooster. Op de eerste en tweede verdieping van de oostelijke vleugel bevonden zich de kloostercellen van de zusters. Door latere verbouwingen zijn deze sterk gewijzigd.

De grootste wijziging aan de structuur van het interieur is de verplaatsing van het zuidelijke trappenhuis in het zusterhuis.

Interieurelementen

Het kloostergebouw bevat nog enkele oorspronkelijke interieurelementen. Het gaat hierbij om de vloertegels in de kloostergang en deels in de kelder, en de blauw geglaazuurde tegels van de vensterbanken. De lambrisering van geel verglaasde bakstenen in de gangen is eveneens oorspronkelijk. Het bovenliggende metselwerk was in schoonmetselwerk uitgevoerd. Op enkele plekken werd het metselwerk later voorzien van een witte stuc laag. In de voormalige refter zijn zware (sier)moerbalken met sleutelstukken en natuurstenen consoles aangebracht. De kinderbalken zitten waarschijnlijk verborgen achter het verlaagde plafond. Deze balken zijn oorspronkelijk.

Kapel

bouwmassa

De kapel grenst aan de noordelijke kloostergang. Het is een eenvoudig zaalkerkje met een lage, smalle, vijfzijdige kooruitbouw. De kerk is opgetrokken in een bruinrode baksteen, gemetseld in kruisverband. Het zadeldak is gedekt met leien. De gevels worden afgesloten door een fries met uitkragend siermetselwerk.

Voorgevel (Langekerkstraat)

Het metselwerk is versierd met banden in gele verblendsteen. De tuitgevel wordt bekroond door een stenen kruis. In het midden van de gevel zit een eenvoudige deur met natuurstenen kalf en spitsboogvormig bovenlicht met vorktracering. In het bovenlicht is glas-in-lood aangebracht. Het bovenste deel van de gevel bevat een groot spitsboogvenster met een vorktracering, geflankeerd door twee kleinere spitsboogvensters. Het middelste venster is voorzien van een figuratieve glas-in-lood voorstelling, de overige vensters met gekleurd glas-in-lood. Tijdens de laatste restauratie is de voorgevel gedeeltelijk opnieuw opgetrokken.

Linkerzijgevel

Deze gevel is door middel van steunberen in vier traveeën verdeeld. Elke travee bevat een spitsboogvenster met geprofileerde dagkanten en glas-in-lood ramen.

Achterkant

De achterzijde van de kapel gaat sinds 1999 verscholen achter de nieuwe aanbouw. Vanuit deze aanbouw is de achterzijde van het koor wel in het zicht gebleven. Op de nok boven het koor bevindt zich een smeedijzeren kruis. In een lage aanbouw met plat dak was de sacristie ondergebracht.

Het koor bevat in elk van de vijf zijden (net als de zijgevel) een spitsboogvenster. Deze vensters zijn echter minder hoog als in de zijgevel.

Interieur

De kerkbanken (nog twee van aanwezig) en de glas-in-lood vensters zijn in 1935 aangebracht en zijn van de hand van K.T. Trautwein.⁸ De paneeldeuren van de kapel zijn voorzien van smeedijzeren beslag.

⁸ Bron: monumentenomschrijving Gelders Genootschap.

4 Waardestelling

4.1 Inleiding

Op basis van voorgaande hoofdstukken is inzicht verworven in de bouwgeschiedenis van het kloostercomplex. Met dit inzicht wordt in dit hoofdstuk een waardering gegeven van de monumentwaarden van het pand. Deze waardering volgt de in 2009 gewijzigde richtlijnen voor Bouwhistorisch onderzoek, opgesteld door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Stichting Bouwhistorie Nederland, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, het Atelier Rijksbouwmeester en de Rijksgebouwendienst.

In onderstaande paragrafen wordt zowel de externe als de interne monumentwaarde van het onderzochte object aangegeven. Bij de externe waardestelling worden de criteria van de in 2009 opgestelde Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek gevolgd. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met de waardestelling van de redengevende omschrijving.

Bij de interne monumentwaarde wordt gekeken naar de relatieve waarde van de verschillende onderdelen van het object. Het gaat dus om de monumentwaarde zoals deze binnen het object is aangetroffen, niet in relatie met andere objecten. Een interne waardestelling geeft inzicht in de monumentale opbouw van het object en biedt kansen bij ruimtelijke opgaven zoals herbestemming. Bij deze waardestelling is rekening gehouden met de externe monumentwaarde.

Bij de interne monumentwaarde wordt onderscheid gemaakt tussen:

Een **indifferente monumentwaarde** wordt gegeven aan onderdelen van relatief weinig belang voor de structuur en/of betekenis van het object.

Een **positieve monumentwaarde** kan worden toegekend aan onderdelen die van belang zijn voor de structuur en/of betekenis van het object.

Een **hoge monumentwaarde** wordt toegekend aan die onderdelen die van cruciaal belang zijn voor de structuur en/of betekenis van het object.

4.2 Externe monumentwaarde

	laag	neutraal	positief	hoog
1. Algemene historische waarden		x		
2. Ensemblewaarden				x
3. Architectuurhistorische waarden			x	
4. Bouwhistorische waarden		x		
5. Waarden vanuit gebruik			x	

(1) De algemene historische waarde wordt bepaald door het belang van het kloostercomplex als uitdrukking van een culturele, sociaal-economische en/of geestelijke ontwikkeling; als uitdrukking van een geografische, landschappelijke en/of bestuurlijke ontwikkeling; als uitdrukking van een technische en/of typologische ontwikkeling en door het belang van het object wegens innovatieve waarde of pionierskarakter. Aangezien het kloostergebouw een vrij laat voorbeeld is en voortborduurde op de bestaande functie van het gebied en niet aansluit bij

een specifieke (plaatselijke) historische gebeurtenis, heeft het kloostercomplex een neutrale waarde. De zusters verbleven al sinds 1866 in Huissen en lieten op de bestaande plaats een nieuw gebouw optrekken.

(2) De ensemblewaarde van het kloostergebouw is hoog. Deze waarde is terug te vinden in het belang van het complex als overblijfsel van een (ommuurd) katholiek cluster binnen Huissen. Hierdoor is het complex onderdeel van een groter geheel, dat cultuurhistorisch van betekenis is. Tevens heeft het kloostercomplex wegens de situering aan de Langekerkstraat een sterke verbinding met de ontwikkeling van de binnenstad van Huissen. Het gebouw (en zijn voorgangers) was bepalend voor de verkaveling/inrichting van de binnenstad van Huissen. Door zijn centrale ligging en relatie met de nabijgelegen kerk (zelfde architect) is het complex van hoge waarde voor het aanzien van Huissen. Er is tevens een groot belang wegens de historisch-ruimtelijke relatie met de Langekerkstraat.

(3) De architectuurhistorische waarde wordt bepaald door het belang van het complex voor de geschiedenis van de architectuur, het oeuvre van de architect, de kwaliteit van het ontwerp, de ornamentiek en de samenhang tussen het exterieur en de interieurafwerking. Op al deze punten hebben zowel het klooster als de kapel een positieve waarde. De samenhang tussen exterieur en interieur is door latere aanpassingen echter aangetast. Op een aantal plekken is de samenhang nog herkenbaar (met name in de kloostergang). Door de vele wijzigingen aan zowel het exterieur als het interieur is de monumentale waarde echter aangetast.

(4) De bouwhistorische waarde wordt bepaald door het belang van het complex voor de bouwtechniek, de historische gelaagdheid en het materiaalgebruik. Op al deze punten hebben zowel de kapel als het klooster een neutrale waardering.

(5) De waarde vanuit de gebruikshistorie is terug te vinden in de ordening/inrichting van het gebouw, bestaand uit een binnenplaats met een rondlopende kloostergang, die de verschillende vertrekken met elkaar verbindt. Enkele andere vertrekken zoals de refter en de kapel zijn ook nog als zodanig herkenbaar. Daarnaast wordt de waarde vanuit de gebruikshistorie bepaald door de historische functie en het belang van het complex als herinnering aan een historische gebruiker. Ook op deze punten is er dankzij de functie als klooster voor de Zusters Franciscanessen een positieve waarde aan het kloostercomplex te geven.

4.3 Interne monumentwaarde

Exterieur		Monumentwaarde		
Element	Reden	hoog	positief	indifferent
Ensemblewaarde	De monumentale waarde wordt met name door de ensemblewaarde bepaald.	x		
Bouwmassa	Oorspronkelijk (m.u.v. van aanbouwen uit 1988-1991 en 1999, deze hebben een indifferente waarde).	x		x
Dak				
➤ Zadeldaken	Oorspronkelijk	x		
➤ dakkapel	Oorspronkelijk		x	
➤ bakgoot op klossen	Oorspronkelijk		x	
Gevels algemeen				
➤ Baksteen, wildverband	Oorspronkelijk	x		
➤ Vensterafsluiting met strek en natuursteen	Oorspronkelijk	x		
➤ Vensters (ramen en kozijnen)	Latere invulling m.u.v. refter, kloostergang en spitsboogvensters met glas-in-lood ramen.	x		x
Voorgevel (west)				
➤ Natuurstenen erker	Latere toevoeging			x
➤ deur	Latere toevoeging			x
➤ gemetselde steunberen	Latere toevoeging			x
➤ hemelwaterafvoer	Aangepast (oorspronkelijk met vergaarbakken)			x
➤ brievenbus	Latere toevoeging			x
Linkergevel (noord)				
➤ Aanbouw 1999	Latere toevoeging, sluit qua maatvoering, materiaal, etc niet aan bij kloostercomplex.			x
➤ Kapel	Oorspronkelijk (diverse plekken restauratiewerkzaamheden)	x		
➤ Gevel westvleugel (gasthuis/ Langekerkstraat)	Ter hoogte van begane grond opnieuw opgetrokken en voorzien van nieuwe vensters. Hoofdvorm en metselwerk bovenste deel wel oorspronkelijk.		x	x
➤ Gevel oostvleugel (zusterhuis)	Oorspronkelijk, niet bedoeld als belangrijke zichtgevel.	x		
Achtergevel (oost)				
➤ Vensters	De meeste ramen/kozijnen zijn in 1978 vernieuwd, maar bevinden zich wel op de oorspronkelijke plaats. De grootste ingrepen vonden in de eerste twee traveeën plaats, ten behoeve van de toiletten en het trappenhuis. Hier werden nieuwe grotere of kleinere vensters geplaatst. De vensters van de refter (tussen de steunberen) zijn oorspronkelijk.	x		x
Rechtergevel (zuid)				
➤ Aanbouw 1988-1991	Latere toevoeging			x
➤ Gevel westvleugel (gasthuis)	In 1988-1991 een nieuwe blinde gevel tegenaan gezet.			x
➤ Gevel oostvleugel (zusterhuis)	Oorspronkelijk. Vensters eerste en tweede verdieping zijn oorspronkelijk deur begane grond is later aangebracht.	x		x
Gevels Kloostertuin				
➤ Vensters en deuren kloostergang	Oorspronkelijk	x		
➤ dakramen in lessenaarsdaken	Latere toevoeging			x
➤ Gevel westvleugel	Ramen en kozijnen op de eerste verdieping zijn vernieuwd, op oorspronkelijke plek. Op de tweede verdieping zijn enkele vensters later toegevoegd/vergroot. Oorspronkelijke plek is	x		x

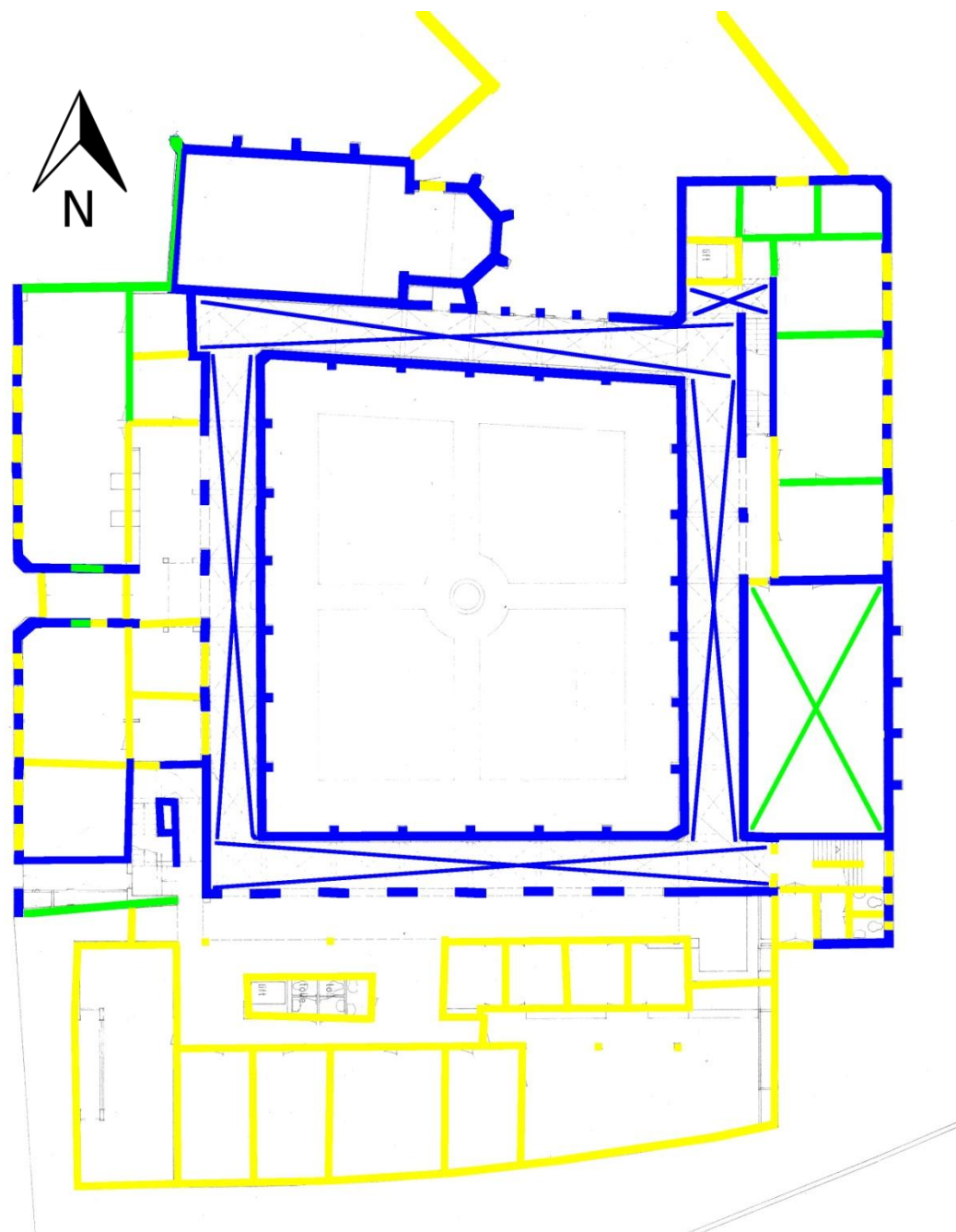
	hoog, latere wijzigingen indifferent.			
➤ Gevel oostvleugel	Ramen en kozijnen zijn in 1978 vernieuwd. Enkele vensters aan de linker- en rechterzijde zijn latere toevoegingen of zijn dichtgezet. De boogvormige vensters van de loggia zijn waarschijnlijk in 1978 dichtgezet.	x		x

Constructie				
Element	Reden	Monumentwaarde		
		Hoog	Positief	indifferent
Kelder	Waarschijnlijk gewapend beton. Aan de voorzijde/westzijde waren niet alle ruimten toegankelijk.			x
Kruisgewelven kloostergang	Oorspronkelijk, nauwkeurig uitgevoerd in schoon metselwerk. Bepalend voor sfeer in de gang.	x		
Kapconstructie	Gangbare eenvoudige kapconstructie, wel oorspronkelijk		x	

Interieur				
Element	Reden	Monumentwaarde		
		Hoog	Positief	indifferent
Indeling algemeen				
➤ Kloostergang	Één van de meest kenmerkende elementen in kloosters. Ondanks latere ingrepen goed bewaard gebleven.	x		
➤ Kamers	Met uitzondering van de refter zijn de vertrekken niet meer goed herkenbaar, de kleine kloostercellen zijn niet meer aanwezig.	x		x
Interieurelementen				
➤ Vloer kloostergang	Oorspronkelijke tegelvloer	x		
➤ Plafond refter	Slechts deels in het zicht, oorspronkelijk.	x		
➤ Blauwe tegel vensterbank	Oorspronkelijk (nog op diverse plekken aanwezig)	x		
➤ Geel geglazuurde lambrisering	Oorspronkelijk (nog op diverse plekken aanwezig)	x		
➤ Kapel	Wit gestuct (oorspronkelijk zeer waarschijnlijk een kleurrijk interieur)			x
➤ Glas-in-lood kapel	(deels?) In 1935 aangebracht.		x	
➤ Glas-in-lood klooster	Oorspronkelijk		x	
➤ Deuren	De meeste deuren zijn vernieuwd. Op enkele plekken zijn nog de oorspronkelijke paneeldeuren (met venster) aanwezig. Deze hebben een positieve monumentwaarde. De oude deuren van de kapel hebben een hoge waarde. De nieuwe deuren hebben een indifferente waarde.	x	x	x

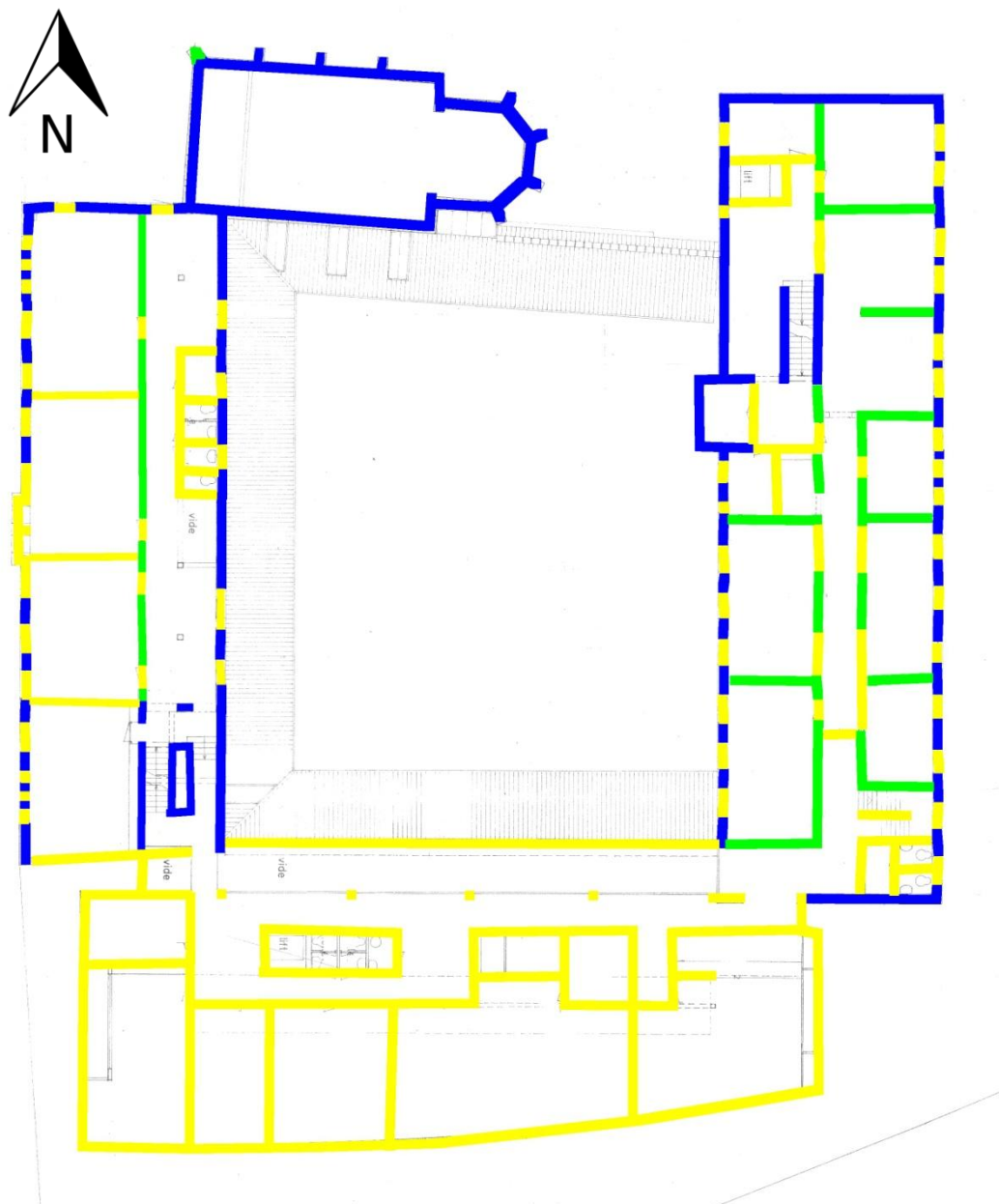

4.4 Waarderingsplattegrond

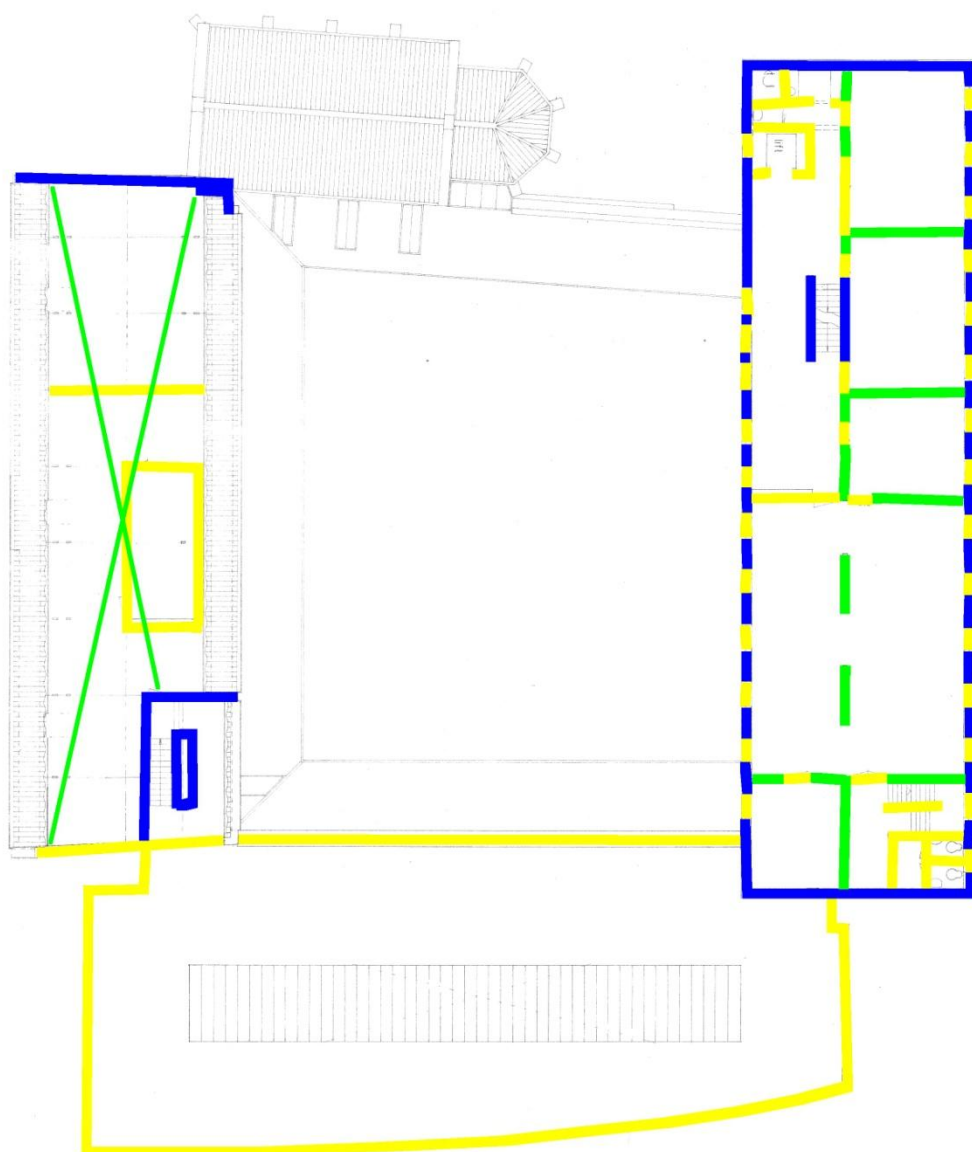
Waarderingsplattegrond begane grond. De kloostergang, de refter, de trappenhuizen en de kapel hebben een hoge monumentwaarde.

	Hoge monumentwaarde
	Positieve monumentwaarde
	Indifferente monumentwaarde
	balklaag of kapconstructie

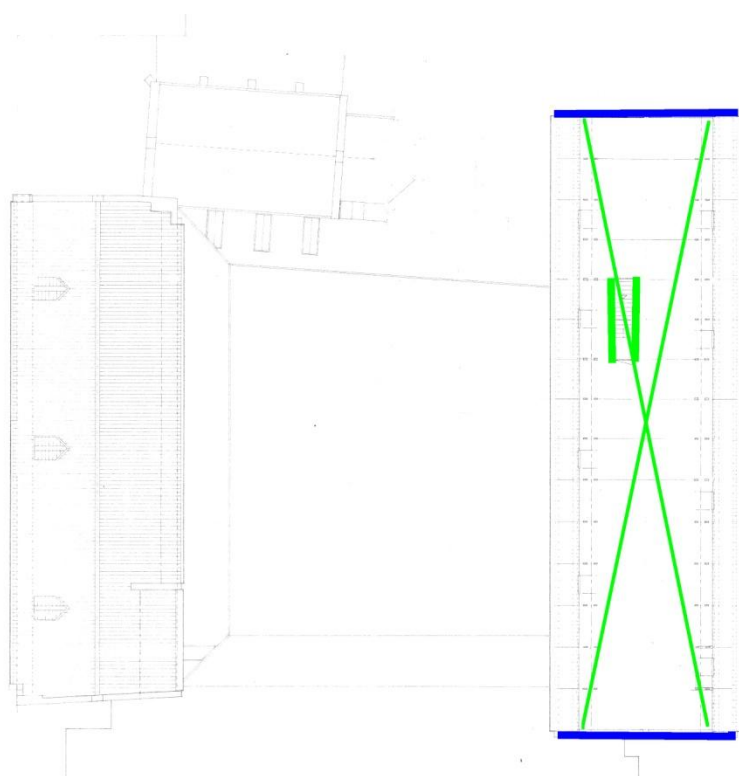
Waarderingsplattegrond - eerste verdieping.
De trappenhuizen hebben een hoge monumentwaarde. Van de oorspronkelijke indeling is slechts een deel van de binnenmuren behouden gebleven. Deze hebben een positieve monumentwaarde.

- Hoge monumentwaarde
- Positieve monumentwaarde
- Indifferente monumentwaarde
- balklaag of kapconstructie

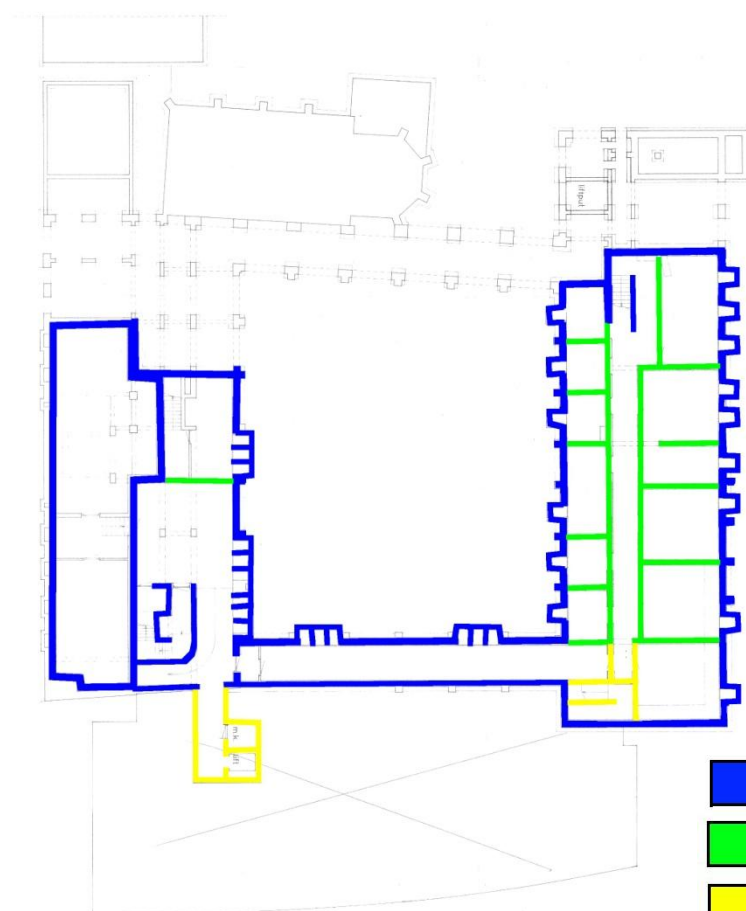

Waarderingsplattegrond – tweede verdieping. Alleen de trappenhuizen hebben een hoge monumentwaarde. De kap van het gastenhuis aan de Langekerkstraat heeft een positieve waarde. Van de kloostercellen in het zusterhuis zijn slechts enkele fragmenten bewaard gebleven. Deze zijn daardoor niet meer als zodanig te herkennen. Behoud van de restanten is daarom minder noodzakelijk.

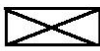
	Hoge monumentwaarde
	Positieve monumentwaarde
	Indifferente monumentwaarde
	balklaag of kapconstructie

Waarderingsplattegrond –
zolder zusterhuis

Waarderingsplattegrond –
kelder

- Hoge monumentwaarde
- Positieve monumentwaarde
- Indifferente monumentwaarde
- balklaag of kapconstructie

5 Advies

Uit de externe monumentale waardestelling bleek dat de monumentwaarde van het klooster met name wordt bepaald door haar voormalige functie, de ensemblewaarde als onderdeel van de van oudsher aanwezige katholieke enclave en door de architectuurhistorische waarde. Dit heeft tot gevolg dat de monumentale waarden met name terug te vinden zijn in de oorspronkelijke elementen. Latere wijzigingen zoals de aanbouwen aan de noord- en zuidzijde, de steunberen en erker boven de entree van de gevel aan de Langekerkstraat en de nieuw geplaatste kozijnen en vensters hebben derhalve een indifferente monumentwaarde.

In het interieur is de monumentwaarde terug te vinden in de typische kloosterindeling met een kloostergang, refter en (restanten van) de dubbele gang in het gastenhuis. Het gastenhuis aan de zijde van de Langekerkstraat had een relatief open karakter, terwijl het zusterhuis en de kloostergangen afgesloten waren van de buitenwereld. Naast deze elementen danken hun waarde aan de functie/het gebruik. Daarnaast zijn er elementen die hun monumentwaarde te danken hebben aan de architectuurhistorische waarden zoals de trappenhuizen en/of het materiaalgebruik (gele geglaazuurde bakstenen, blauwe vensterbanken, de oorspronkelijke tegelvloer). Bij herbestemming/restauratie van het gebouw dient hier zorgvuldig mee te worden omgegaan.

Bij herbestemming raden wij aan respect te hebben voor het onderscheid dat werd gemaakt tussen het gastenhuis en het meer gesloten zusterhuis. De kloostergang dient visueel ononderbroken te blijven, zodat deze optimaal kan worden ervaren. Indien mogelijk raden wij aan om het plafond van de refter weer in ere te herstellen.

Mogelijk kan er op verschillende plaatsen kleurhistorisch onderzoek worden uitgevoerd, zodat het klooster (en de kapel) in zijn oorspronkelijke kleuren teruggebracht kan worden.

Hylkema Consultants BV
Drs. A.K. Koornstra
8 september 2014

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Lingewaard
Contactpersoon: W. Bijker
Kinkelenburglaan 6
6681 BJ Bommel
(t) 026-3260255

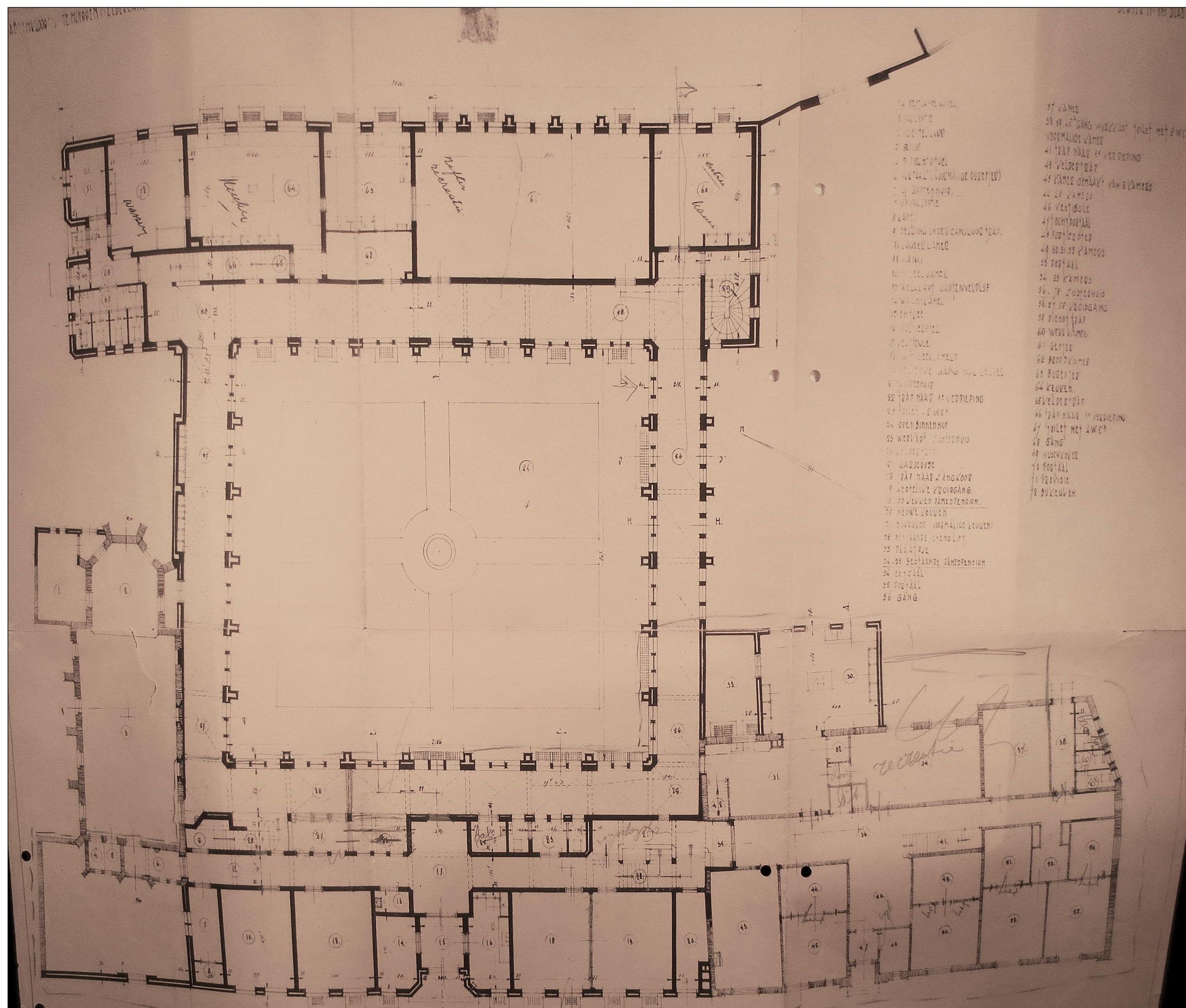
Project

Bouwhistorische verkenning 'Stadhues' te Huissen
Projectnr: 0297
Versie: 23 oktober 2014

Opdrachtnemer

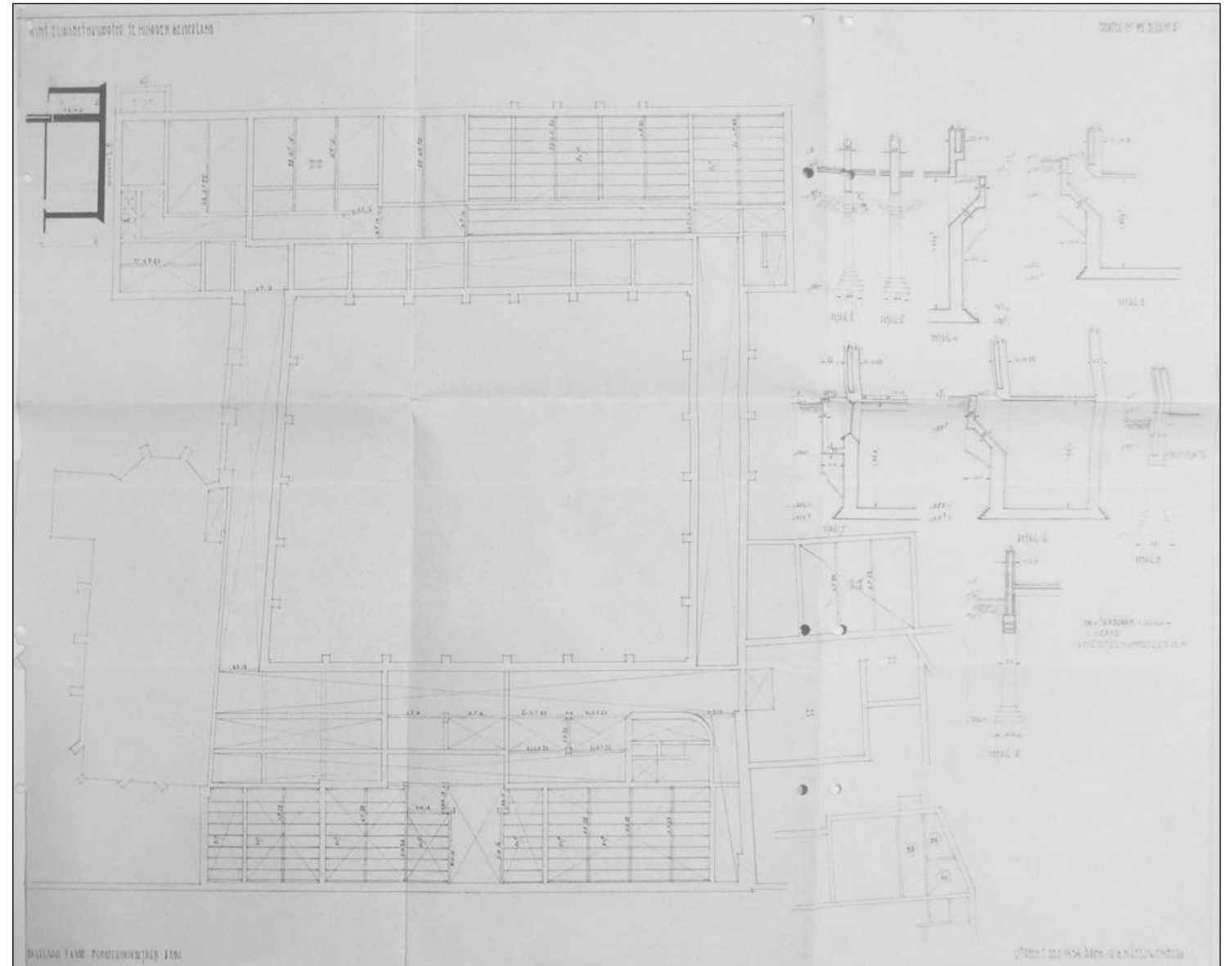
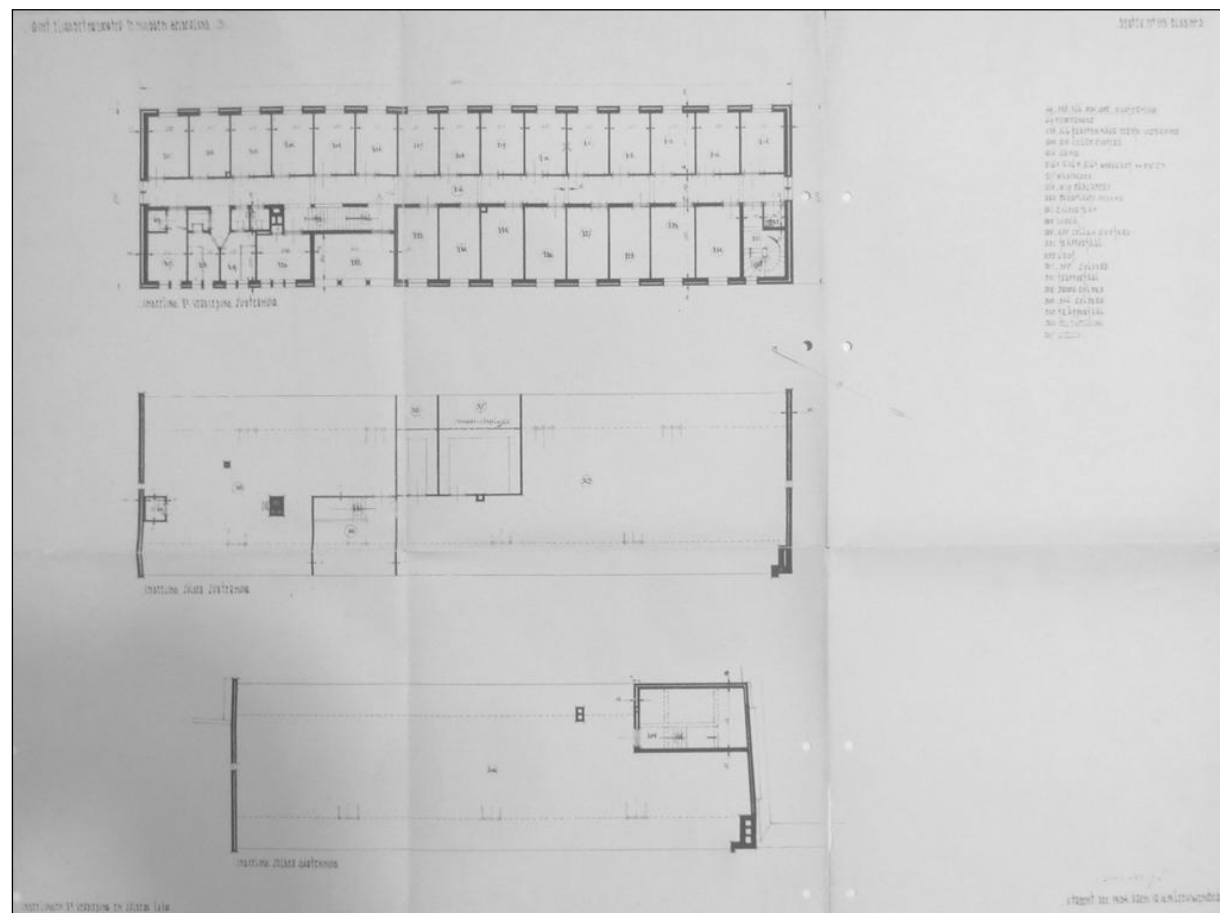
Hylkema Consultants BV
Contactpersoon: Ben Verfürden
Auteur(s): Katheleine Koorstra
Doelenstraat 20
3512 XJ UTRECHT
(t) 030 2328866
(f) 030 2368294
(i) <http://www.hylkemaconsultants.nl>

Bijlage

1935 – Begane grond.
Oorspronkelijke plattegronden van
het klooster door Leeuwenberg.
Met potlood heeft hij enige
wijzigingen in het ontwerp
aangegeven.

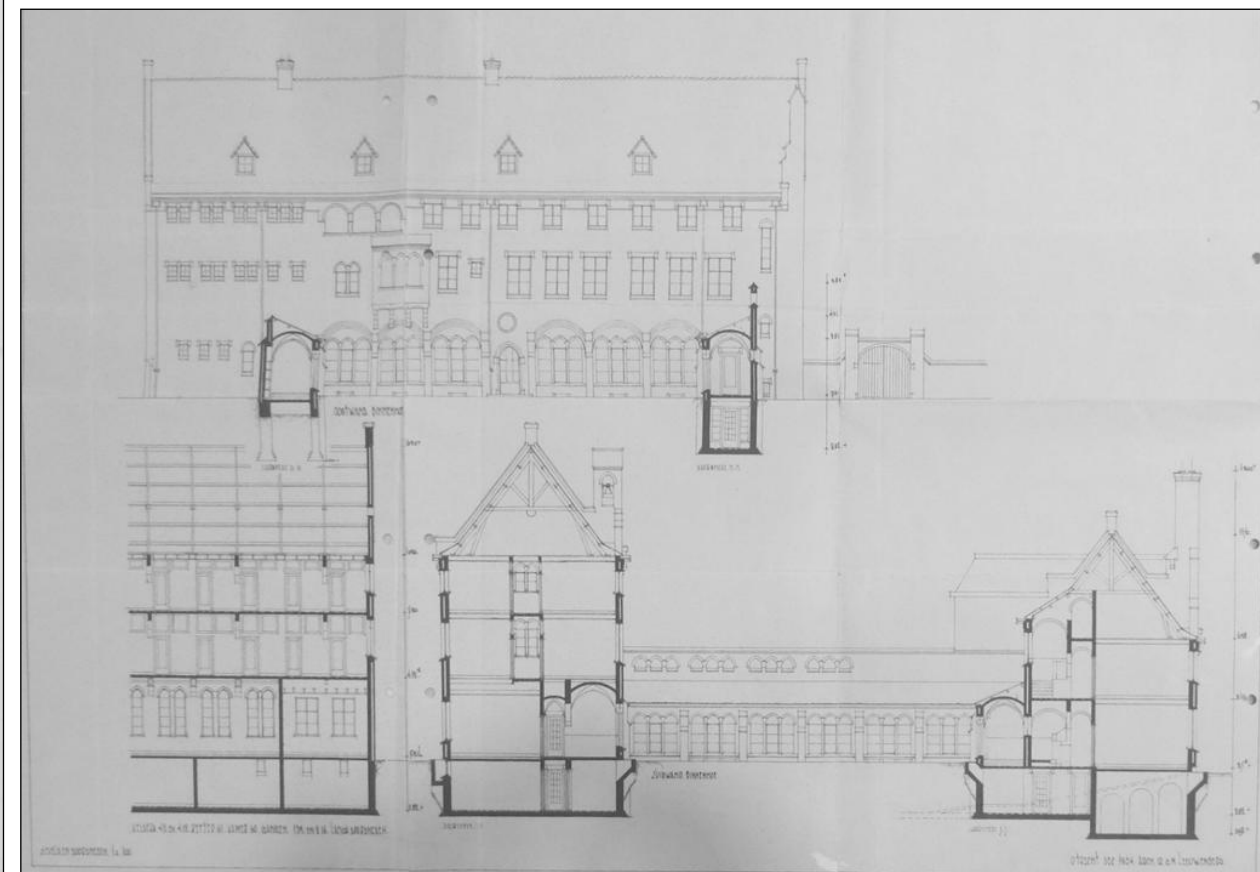
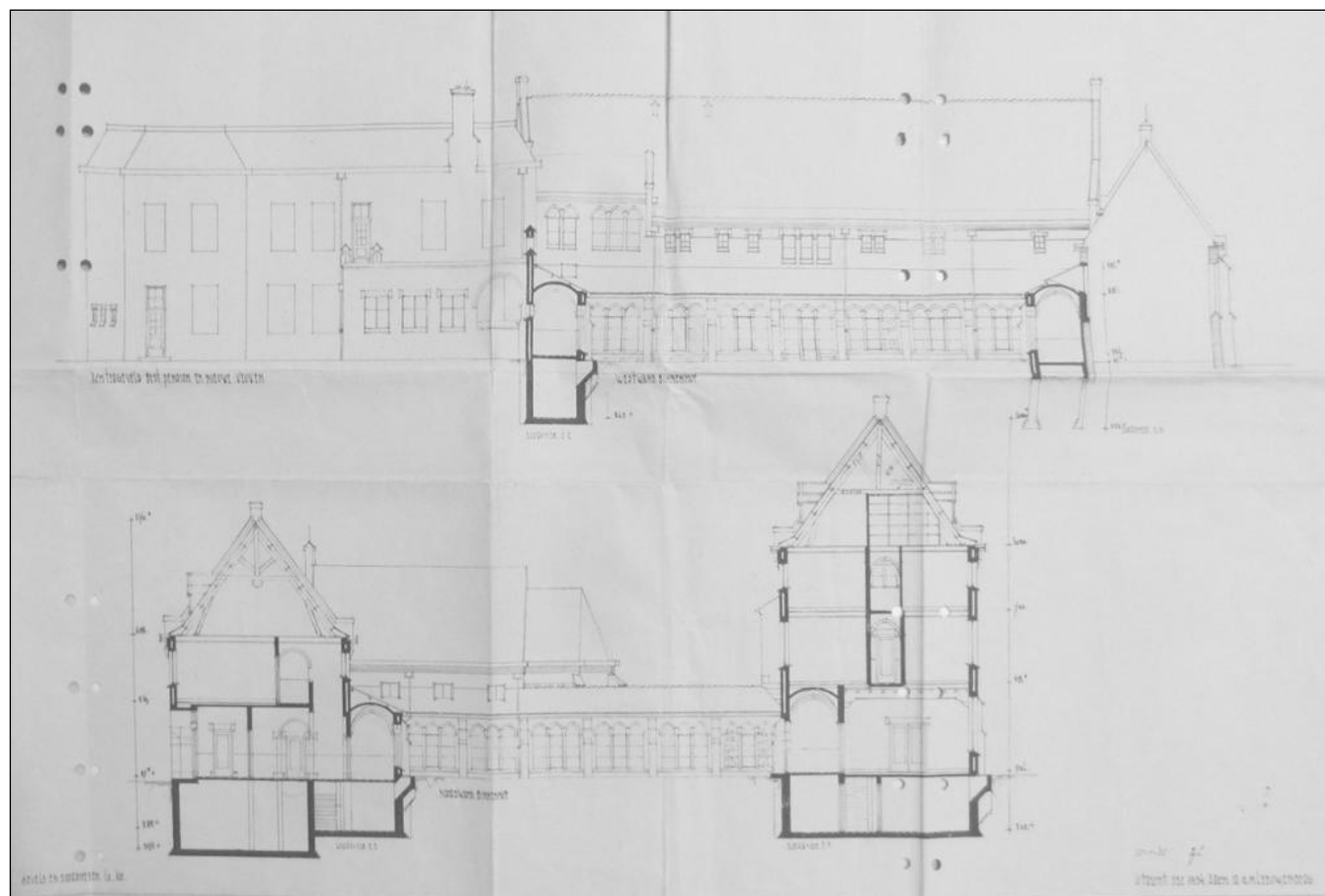
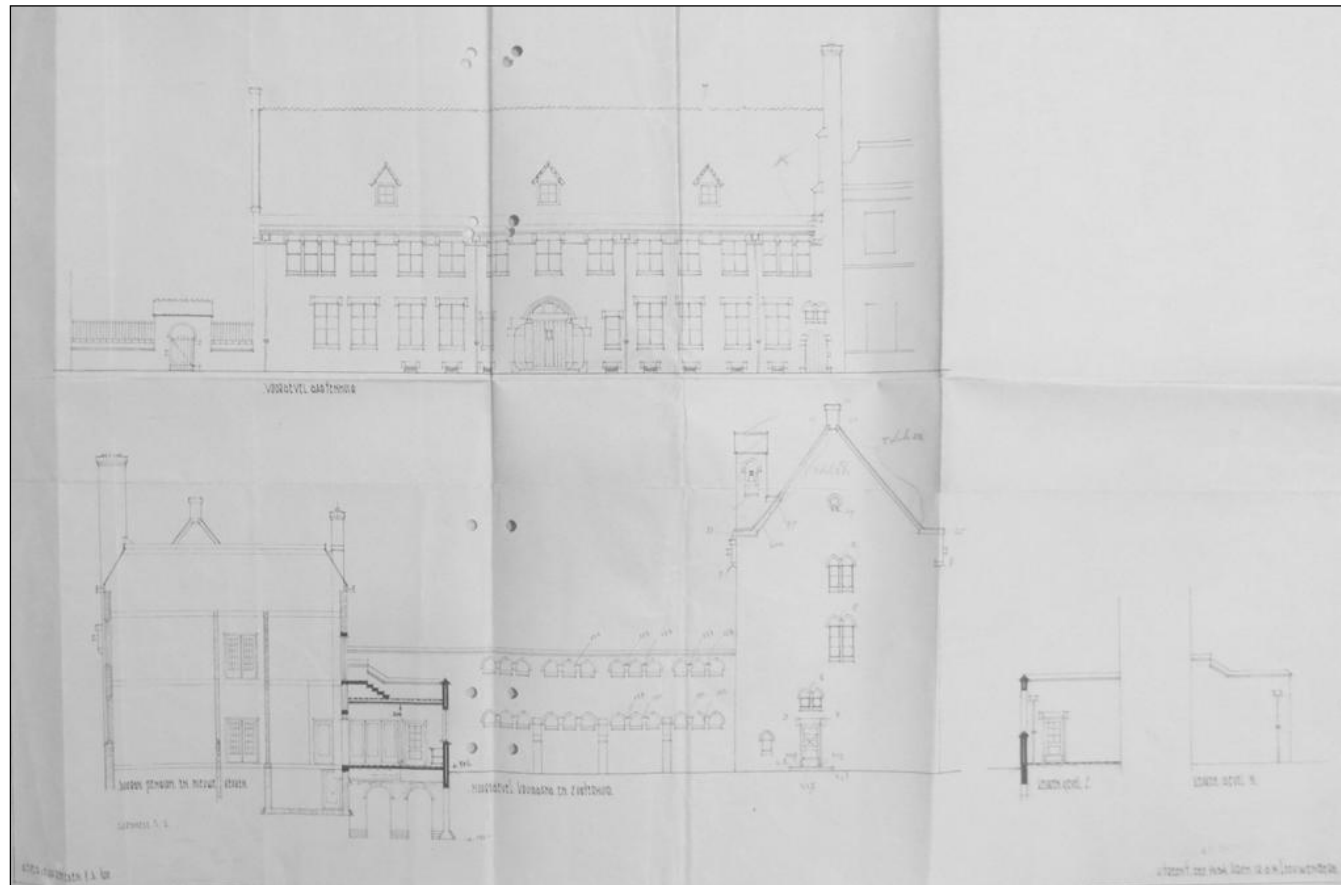

Links: 1935 – Plattegronden van de eerste verdieping, tweede verdieping en beide zolderverdiepingen van zowel het gastenhuis als het zusterhuis.

Rechts: funderingstekening met enkele doorsneden.

1935 -
Gevels en
doorsneden